

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu JUDr. Violy Takáčovej a Anny Žákovej, v právnej veci navrhovateľa **O. Z.** bytom M., proti odporkyni **Sociálnej poisťovni, ústrediu**, Ulica 29. augusta č. 8, Bratislava, o vdovecký dôchodok, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Žiline zo 6. decembra 2007, č. k. 25Sd 208/2007-21, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline zo 6. decembra 2007, č. k. 25d 208/2007-21, v spojení s uznesením z 15. mája 2008, č. k. 25Sd 208/2007-38, **potvrdzuje**.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd napadnutým rozsudkom v spojení s opravným uznesením z 15.mája 2008, potvrdil rozhodnutie odporkyne číslo X. z 29. júna 2007 a 9.októbra 2007, ktorými podľa § 74 a § 112 ods. 4 a 6 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“), resp. podľa § 48a zákona č.100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení a podľa § 260 ods.1 a § 112 ods. 4 a 6 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení zastavila výplatu vdoveckého dôchodku od 10. septembra 2007 s odôvodnením, že jeho dcéra dňa 31. augusta 2007 ukončila štúdium a už nie je nezaopatreným dieťaťom.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že krajský súd mal za preukázané, že navrhovateľovi nárok na vdovecký dôchodok vznikol 9. mája 1992 za účinnosti zákona č. 100/1988 Zb. Vychádzajúc § 259 ods. 1 zákona o sociálnom poistení mal za preukázané, že navrhovateľ už nespĺňa podmienky ustanovené v § 48a zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení pre trvanie nároku na výplatu vdoveckého dôchodku. Vyslovil názor, že tak zákon č. 461/2003 Z. z. ako aj zákon č. 100/1988 Zb. sú v právnom systéme špeciálnymi zákonnými úpravami, ktorých osobitosť (hmotno-právnu i procesnú) uznáva i Ústava SR a na túto osobitosť sa nevzťahujú ustanovenia zákona č.365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (Antidiskriminačný zákon), na ktoré navrhovateľ v opravnom prostriedku poukázal.

Navrhovateľ napadol rozsudok krajského súdu včas podaným odvolaním. Namietol, že o jeho nároku na vdovecký dôchodok rozhodnuté pred 1.januárom 2004. Nejednalo sa o posudzovanie vzniku nároku pred 1.januárom 2004 a v zmysle § 259 zákona o sociálnom poistení sa jeho vdovecký dôchodok považuje po 31.12.2003 za dávku (vdovecký dôchodok) podľa zákona o sociálnom poistení. Krajský súd rôzne ustanovenia toho istého zákona neposudzoval z hľadiska rovnoprávnosti mužov a žien, zakotvenej v Ústave SR, zákona č. 365/2004 Z. z. Zákonnú úpravu považuje za nespravodlivú a diskriminačnú voči mužom, lebo v prípade vdovského dôchodku má žena, ktorá vychovala dve deti, nárok na výplatu vdovského dôchodku bez obmedzenia.

Odporkyňa sa k odvolaniu navrhovateľa nevyjadrila.

Najvyšší súd ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo, o odvolaní rozhodol bez pojednávania (§ 250ja ods. 2 OSP), keď dospel k záveru, že odvolaniu vyhovieť nemožno.

Podľa § 259 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v konaniach o nárokoch na dávky a ich výplatu z nemocenského poistenia, dôchodkového zabezpečenia, o nároku na úpravu dôchodku z dôvodu jediného zdroja príjmu, o nárokoch na náhradu škody spôsobenú pracovným úrazom alebo chorobou z povolania, o nároku zamestnanca z pracovného pomeru, ktoré sa uspokojovali z garančného fondu (ďalej len „peňažná náhrada“) a o nároku na podporu v nezamestnanosti, ktoré vznikli pred 1. januárom 2004, o ktorých nebolo do tohto dňa právoplatne rozhodnuté, a o priznaní, odňatí alebo zmene sumy dávky, náhrady škody spôsobenej pracovným úrazom alebo chorobou z povolania alebo podpory v nezamestnanosti za obdobie pred 1. januárom 2004, aj keď o uvedenej dávke, náhrade škody, peňažnej náhrade alebo podpore v nezamestnanosti už bolo právoplatne rozhodnuté, sa rozhodne podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003 s odchýlkami ďalej ustanovenými.

Pokiaľ navrhovateľ namietal, že ustanovenie § 259 ods. 1 zákona o sociálnom poistení sa vzťahuje na dávky dôchodkového zabezpečenia za čas do 31. decembra 2003, táto jeho námietka je dôvodná.

Podľa § 260 ods.1 zák. o sociálnom poistení dávky nemocenského poistenia, **dávky dôchodkového zabezpečenia**, plnenia vyplývajúce z nárokov na náhradu škody spôsobenej pracovným úrazom alebo chorobou z povolania, peňažná náhrada a podpora v nezamestnanosti, **priznané podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004, sa považujú po 31. decembri 2003 za dávky podľa tohto zákona, a to v sume, v akej patrili k 31. decembru 2003; ak nárok na výplatu týchto dávok**, plnení, peňažnej náhrady a podpory v nezamestnanosti **trval k 31. decembru 2003, dávky**, plnenia, peňažná náhrada a podpora v nezamestnanosti **sa vyplácajú aj po tomto dni za podmienok ustanovených predpismi účinnými do 31. decembra 2003, ak tento zákon neustanovuje inak.** Nárok na výplatu starobného dôchodku a pomerného starobného dôchodku, ktoré boli priznané podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004, sa posudzuje po 31. decembri 2003 podľa predpisu účinného od 1. januára 2004.

Zákon o sociálnom poistení neustanovuje úpravu na výplatu vdoveckého dôchodku na ktorý vznikol nárok podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003 spôsobom odchylným od úpravy obsiahnutej v § 260 ods. 1 zákona o sociálnom poistení.

Na navrhovateľa sa preto nevzťahuje ustanovenie § 74 zákona o sociálnom poistení.

Z citovaného ustanovenia § 260 ods. 1 zákona o sociálnom poistení potom vyplýva, že ak vdovecký dôchodok bol priznaný pred 1. januárom 2004 a nárok na jeho výplatu trval aj po 31. decembri 2003, potom sa vdovecký dôchodok vypláca len vtedy, ak sú splnené podmienky výplaty vdoveckého dôchodku, uvedené v **§ 48a ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení**.

Podľa § 48a ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení, vdovec má nárok na vdovecký dôchodok po manželke, ak sa stará aspoň o jedno nezaopatrované dieťa uvedené v § 46 ods. 3.

Medzi účastníkmi nebolo sporné, že dcéra navrhovateľa M. Z. ukončila nadstavbové štúdium na Strednej škole obchodu a služieb v M. v školskom roku 2006/2007, takže od 1. septembra 2007 navrhovateľ už nespĺňal podmienku starostlivosti o nezaopatrované dieťa.

Odvolací súd nezistil, že by nárok navrhovateľa na výplatu vdoveckého dôchodku bol posúdený inak ako nároky iných vdovcov, ktorým bol vdovecký dôchodok taktiež priznaný podľa zákona č. 100/1988 Zb. a preto námietku o jeho diskriminácii nepovažoval za dôvodnú. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že riešenie zabezpečenia pozostalých pri strate živiteľa je aj otázkou ekonomickej únosnosti pre štát a preto je vecou štátu, resp. zákonodarcu, či, ktoré skupiny občanov a v akom rozsahu zabezpečí pre prípad straty živiteľa.

Vzhľadom na uvedené aj odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie odporkyne o zastavení výplaty vdoveckého dôchodku je v súlade so zákonom a preto rozsudok krajského súdu podľa § 219 OSP potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo navrhovateľ v odvolacom konaní nebol úspešný a odporkyňa náhradu takých trov nežiadala.

P o u č e n i e: Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok .

V Bratislave dňa 25. novembra 2008

Za správnosť vyhotovenia:

Zuzana Katuščáková

JUDr. Viera Nevedelová, v.r.

predsedníčka senátu